ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 21ης Σεπτεμβρίου 1999 *

Στην υπόθεση C-106/97,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του College van Beroep voor het Bedrijfsleven (Κάτω Χώρες) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Dutch Antillian Dairy Industry Inc.,

Verenigde Douane-Agenten BV

και

Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees,

παρισταμένων των:

Nederlandse Antillen,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία και το κύρος του κεφαλαίου III της οδηγίας 92/46/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 1992, για τη θέσπιση των υγειονομικών κανόνων για την παραγωγή και την εμπορία νωπού γάλακτος, θερμικά επεξεργασμένου γάλακτος και προϊόντων με βάση το γάλα (ΕΕ L 268, σ. 1), ιδίως δε του άρθρου της 23, καθώς και ως προς το κύρος της αποφάσεως 94/70/ΕΚ της Επιτροπής, της 31ης Ιανουαρίου 1994, για τον καθορισμό προσωρινού

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

καταλόγου τρίτων χωρών από τις οποίες τα κράτη μέλη επιτρέπουν τις εισαγωγές ανεπεξέργαστου γάλακτος, γάλακτος το οποίο έχει υποβληθεί σε θερμική επεξεργασία και προϊόντων με βάση το γάλα (ΕΕ L 36, σ. 5),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, P. J. G. Kapteyn, προέδρους τμήματος, J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, J. L. Murray, D. A. O. Edward, H. Ragnemalm, L. Sevón (εισηγητή) και M. Wathelet, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. La Pergola

γραμματέας: D. Louterman-Hubeau, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Dutch Antillian Dairy Industry Inc., εκπροσωπούμενη από τον W. Knibbeler, δικηγόρο Άμστερνταμ,

— οι Nederlandse Antillen, εκπροσωπούμενες από τον R. S. J. Martha, πληρεξούσιο Υπουργό στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία του Βασιλείου των Κάτω Χωρών,

— η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Bos, νομικό σύμβουλο στο Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την K. Rispal-Bellanger, υποδιευθύντρια οικονομικού διεθνούς δικαίου και κοινοτικού δικαίου στη

διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και την A. de Bourgoing, chargé de mission στην ίδια διεύθυνση,

— το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενο από τους J. Carbery, J. Huber και G. Houttuin, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους P. J. Kuijper και T. van Rijn, νομικούς συμβούλους,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις των Nederlandse Antillen, εκπροσωπουμένων από τον M. Slotboom, δικηγόρο Ρότερνταμ, της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον M. A. Fierstra, βοηθό νομικό σύμβουλο στο Υπουργείο Εξωτερικών, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από την A. de Bourgoing, του Συμβουλίου, εκπροσωπουμένου από τους J. Carbery, J. Huber και G. Houttuin, και της Επιτροπής, εκπροσωπουμένης από τους P. J. Kuijper και T. van Rijn, κατά τη συνεδρίαση της 16ης Ιουνίου 1998,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Σεπτεμβρίου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 15ης Ιανουαρίου 1997, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 13 Μαρτίου 1997, το College van Beroep voor het Bedrijfsleven υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), τρία προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία και το κύρος του κεφαλαίου III της οδηγίας 92/46/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 1992, για τη θέσπιση των υγειονομικών κανόνων για την παραγωγή και την εμπορία νωπού γάλακτος, θερμικά επεξεργασμένου γάλακτος και προϊόντων με βάση το γάλα (ΕΕ L 268, σ. 1), ιδίως δε του άρθρου της 23, καθώς και ως προς το κύρος της αποφάσεως 94/70/ΕΚ της Επιτροπής, της 31ης Ιανουαρίου 1994, για τον καθορισμό προσωρινού καταλόγου τρίτων χωρών από τις οποίες τα κράτη μέλη επιτρέπουν τις εισαγωγές ανεπεξέργαστου γάλακτος, γάλακτος το οποίο έχει υποβληθεί σε θερμική επεξεργασία και προϊόντων με βάση το γάλα (ΕΕ L 36, σ. 5).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ, αφενός, της εταιρίας Dutch Antillian Dairy Industry Inc. (στο εξής: DADI) και της εταιρίας Verenigde Douane-Agenten BV (στο εξής: Douane-Agenten) και, αφετέρου, της Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (υπηρεσίας επιθεωρήσεως ζώων και κρεάτων, στο εξής: υπηρεσία επιθεωρήσεως) του Voorburg, σχετικά με την άρνηση της υπηρεσίας επιθεωρήσεως να επιτρέψει την εισαγωγή στις Κάτω Χώρες παρτίδας βουτύρου από τις Ολλανδικές Αντίλλες, οι οποίες συγκαταλέγονται στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (στο εξής: ΥΧΕ).

3 Από τον φάκελο προκύπτει ότι η DADI, επιχείρηση που εδρεύει στο Curaçao (Ολλανδικές Αντίλλες) και η δραστηριότητα της οποίας έγκειται στην παραγωγή και την εξαγωγή βουτύρου, απέστειλε από τις Ολλανδικές Αντίλλες στις Κάτω Χώρες παρτίδα βουτύρου καθαρού βάρους 25.850 kg.

4 Η εταιρία Douane-Agenten, που εδρεύει στο Ρόττερνταμ, προσκόμισε την εν λόγω παρτίδα προς έλεγχο στην υπηρεσία επιθεωρήσεως, η οποία, στις 31 Ιανουαρίου 1995, αρνήθηκε να επιτρέψει την εισαγωγή της παρτίδας αυτής και απέστειλε στην Douane-Agenten πιστοποιητικό υγειονομικού ελέγχου των προϊόντων που εισάγο-

νται στην Κοινότητα από τρίτες χώρες. Στο πιστοποιητικό αυτό αναφερόταν ως αιτιολογία της αρνήσεως ότι «το Curaçao δεν εγκρίνεται σύμφωνα με την απόφαση 94/70/ΕΚ».

5 Στις 8 Φεβρουαρίου 1995, η DADI και η Douane-Agenten άσκησαν κατά της αποφάσεως αυτής διοικητική προσφυγή. Η προσφυγή αυτή απορρίφθηκε με νέα απόφαση της υπηρεσίας επιθεωρήσεως, της 21ης Ιουνίου 1995, με την οποία επικυρώθηκε η αρχική αρνητική απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 1995.

6 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η DADI και η Douane-Agenten άσκησαν, στις 10 Ιουλίου 1995, ενώπιον του College van Beroep voor het Bedrijfsleven προσφυγή με αίτημα, αφενός, την ακύρωση της αποφάσεως της υπηρεσίας επιθεωρήσεως της 21ης Ιουνίου 1995 και, αφετέρου, την αποκατάσταση της ζημίας που φρονούν ότι υπέστησαν.

7 Με την προσφυγή τους, προς στήριξη της οποίας παρενέβη η Κυβέρνηση των Ολλανδικών Αντιλλών, η DADI και η Douane-Agenten αμφισβήτησαν τη νομιμότητα της απορριπτικής αποφάσεως της υπηρεσίας επιθεωρήσεως, προβάλλοντας σειρά λόγων και επιχειρημάτων που αφορούν την έλλειψη δυνατότητας εφαρμογής της οδηγίας 92/46, που αποτελεί τη νομική βάση της αποφάσεως 94/70, και το κύρος της εν λόγω οδηγίας ενόψει του άρθρου 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 183, παράγραφος 1, ΕΚ), καθώς και των άρθρων 102 και 103 της αποφάσεως 91/482/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΕ L 263, σ. 1, στο εξής: απόφαση ΥΧΕ). Επιπλέον, έθεσαν υπό αμφισβήτηση το κύρος τόσο της οδηγίας 92/46 όσο και της αποφάσεως 94/70. Ειδικότερα, όσον αφορά την οδηγία, αμφισβήτησαν το κύρος της υπό το φως της αρχής της αναλογικότητας και των άρθρων 2, 4 και 5 της συμφωνίας για την εφαρμογή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, που συνιστά το παράρτημα 1 Α της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΕΕ 1994, L 336, σ. 40).

8 Αντιθέτως, προς αντίκρουση των επιχειρημάτων αυτών, η υπηρεσία επιθεωρήσεως ισχυρίστηκε, επικαλούμενη το άρθρο 227 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 299 ΕΚ), ότι για τις Ολλανδικές Αντίλλες ισχύει το καθεστώς τρίτης χώρας σε σχέση με την Κοινότητα, στο μέτρο που δεν είναι συμβαλλόμενο

μέρος στη Συνθήκη αυτή και ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν έχει πλήρη εφαρμογή σ' αυτές. Κατά την άποψή της, οι ΥΧΕ κατέχουν ιδιαίτερη θέση, η οποία εκφράζεται στο πλαίσιο καθεστώτος συνδέσεως.

9 Ενόψει των λόγων και των επιχειρημάτων που προέβαλαν οι διάδικοι και βάσει της αρχής ότι η εισαχθείσα στην Κοινότητα παρτίδα βουτύρου πληροί τις προϋποθέσεις που καθιστούν δυνατή την εξομοίωσή της με βούτυρο από τις Ολλανδικές Αντίλλες, το College van Beroep voor het Bedrijfsleven, δεδομένου ότι είχε αμφιβολίες σχετικά με την ερμηνεία και το κύρος της οδηγίας 92/46, καθώς και σχετικά με το κύρος της αποφάσεως 94/70, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1α) Πρέπει οι διατάξεις του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 92/46/ΕΟΚ, θεωρούμενες ειδικότερα υπό το φως του άρθρου 227, καθώς και των άρθρων 131 έως 136 της Συνθήκης ΕΚ, να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι συνεπάγονται, κατά την έννοια του άρθρου 189, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, τη θέσπιση εθνικών εκτελεστικών διατάξεων οι οποίες έχουν εφαρμογή στις εισαγωγές στην Κοινότητα βουτύρου που προέρχεται από τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη που αναφέρονται στο παράρτημα IV της Συνθήκης ΕΚ, όπως είναι οι Ολλανδικές Αντίλλες;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 1α:

1β) Είναι οι διατάξεις του κεφαλαίου ΙΙΙ της προαναφερθείσας οδηγίας, ενόψει, ειδικότερα, του άρθρου 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ και των άρθρων 102 και 103 της αποφάσεως 91/482/ΕΚ του Συμβουλίου, της

25ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, έγκυρες, καθόσον αφορούν τις αναφερόμενες στο ερώτημα 1α εισαγωγές;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στα ερωτήματα 1α και 1β:

2) Πρέπει το άρθρο 23 της προαναφερθείσας οδηγίας να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εθνικές διατάξεις θεσπισθείσες κατ' εφαρμογήν του άρθρου αυτού μπορούν να εφαρμόζονται σε εισαγωγές όπως οι αναφερόμενες στο ερώτημα 1α μόνον

α) αφότου το καθεστώς που ισχύει για το ενδοκοινοτικό εμπόριο των οικείων προϊόντων, προς το οποίο πρέπει να είναι τουλάχιστον ισοδύναμο, κατά το άρθρο 22 της ίδιας οδηγίας, το καθεστώς που ισχύει για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες, έχει αρχίσει να ισχύει πλήρως και

β) αφότου έχει εγκύρως εκδοθεί απόφαση περί αναγραφής της οικείας χώρας στον πρώτο από τους καταλόγους που αναφέρονται στο άρθρο 23, παράγραφος 3, καθώς και περί του καταλόγου των εγκαταστάσεων που έχουν εγκριθεί στη χώρα αυτή;

3) Είναι έγκυρη η απόφαση 94/70/ΕΚ της Επιτροπής, της 31ης Ιανουαρίου 1994;»

Η εφαρμοστέα ρύθμιση

Η Συνθήκη

10 Το άρθρο 227 της Συνθήκης, που ορίζει το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης, προβλέπει, στην παράγραφο 3, ότι «για τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη που αναφέρονται στο παράρτημα IV της παρούσας Συνθήκης ισχύει το ιδιαίτερο καθεστώς συνδέσεως που ορίζεται στο τέταρτο μέρος της Συνθήκης.»

11 Το τέταρτο μέρος της Συνθήκης ΕΚ, που επιγράφεται «Η σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών», περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 131 (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 182 ΕΚ), 132 (νυν άρθρο 183 ΕΚ), 133 (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 184 ΕΚ), 134 και 135 (νυν άρθρα 185 ΕΚ και 186 ΕΚ), καθώς και το άρθρο 136 (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 187 ΕΚ).

12 Κατά το άρθρο 131, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, «τα κράτη μέλη συμφωνούν να συνδέσουν με την Κοινότητα τις μη ευρωπαϊκές χώρες και εδάφη που διατηρούν ιδιαίτερες σχέσεις με το Βέλγιο, τη Δανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο. Αυτές οι χώρες και τα εδάφη (...) απαριθμούνται στο παράρτημα IV της παρούσας Συνθήκης».

13 Οι Ολλανδικές Αντίλλες περιελήφθησαν στον κατάλογο του άρθρου 131 της Συνθήκης με τη σύμβαση 64/533/ΕΟΚ, της 13ης Νοεμβρίου 1962, περί αναθεωρήσεως της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, προκειμένου να καταστεί εφαρμοστέο στις Ολλανδικές Αντίλλες το ειδικό καθεστώς συνδέσεως που ορίζεται στο τέταρτο μέρος της Συνθήκης αυτής (JO 1964, 150, σ. 2414).

14 Ο σκοπός της συνδέσεως ορίζεται στο άρθρο 131, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ως «η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως των χωρών και εδαφών

και η δημιουργία στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτών και της Κοινότητος στο σύνολό της».

15 Το άρθρο 132 της Συνθήκης απαριθμεί τους σκοπούς της συνδέσεως και θεσπίζει ορισμένους βασικούς κανόνες. Περιλαμβάνει δύο κατηγορίες διατάξεων, από τις οποίες οι μεν αφορούν το καθεστώς των εμπορικών συναλλαγών, οι δε άλλες τις επενδύσεις που σκοπούν στην ανάπτυξη των ΥΧΕ.

16 Όσον αφορά το καθεστώς των εμπορικών συναλλαγών, το άρθρο 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης ορίζει ότι «τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις χώρες και εδάφη το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις δυνάμει της παρούσης Συνθήκης».

17 Το άρθρο 136 της Συνθήκης προβλέπει ότι, κατά τη διάρκεια μιας πρώτης περιόδου πέντε ετών από την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης, οι τρόποι και η διαδικασία της συνδέσεως των χωρών και εδαφών με την Κοινότητα καθορίζονται από τη σχετική σύμβαση εφαρμογής που προσαρτάται στη Συνθήκη και ότι, στη συνέχεια, οι διατάξεις θεσπίζονται από το Συμβούλιο, που αποφασίζει ομοφώνως.

18 Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, το Συμβούλιο θέσπισε επανειλημμένα ακριβείς κανόνες για τη συγκεκριμενοποίηση του ειδικού καθεστώτος συνδέσεως μεταξύ της Κοινότητας και των ΥΧΕ και για την επίτευξη των σκοπών της συνδέσεως. Τελευταία, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση ΥΧΕ, που αποτελεί την έκτη απόφαση αυτού του είδους.

Η απόφαση ΥΧΕ

19 Ο τίτλος Ι του τρίτου μέρους της αποφάσεως ΥΧΕ, το οποίο επιγράφεται «Τα μέσα της συνεργασίας ΕΟΚ-ΥΧΕ», αφορά την εμπορική συνεργασία, ενώ το γενικό καθεστώς του εμπορίου διέπεται από το κεφάλαιο 1 του τίτλου αυτού, ιδίως δε από τα άρθρα 101 έως 103.

20 Αφενός, το άρθρο 101, παράγραφος 1, διευκρινίζει ότι τα προϊόντα καταγωγής ΥΧΕ εισάγονται στην Κοινότητα άνευ δασμού και φόρων ισοδυνάμου αποτελέσματος. Αφετέρου, το άρθρο 102 προβλέπει ότι η Κοινότητα δεν επιβάλλει ποσοτικούς περιορισμούς ή μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος κατά τις εισαγωγές προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ.

21 Το άρθρο 103 προβλέπει τα εξής:

«1. Οι διατάξεις του άρθρου 102 δεν αντιτίθενται στις απαγορεύσεις ή στους περιορισμούς εισαγωγών, εξαγωγών ή διαμετακομίσεων που δικαιολογούνται από λόγους δημόσιας ηθικής, δημόσιας τάξης, προστασίας της υγείας και της ζωής των ανθρώπων και των ζώων ή προφύλαξης των φυτών (...).

2. Οι απαγορεύσεις ή οι περιορισμοί αυτοί δεν είναι σε καμία περίπτωση δυνατό να αποτελέσουν μέσο αυθαίρετων διακρίσεων, ούτε συγκεκαλυμμένο περιορισμό στο εμπόριο εν γένει.

(...)»

Η οδηγία 92/46

22 Η οδηγία 92/46, που στηρίζεται στο άρθρο 43 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 37 ΕΚ), περιέχει, αφενός, προδιαγραφές για την κοινοτική παραγωγή που προορίζεται για την παρασκευή, μεταξύ άλλων, προϊόντων με βάση το γάλα που διατίθενται στην κοινοτική αγορά (κεφάλαιο ΙΙ) και, αφετέρου, διατάξεις που διασφαλίζουν ότι οι εισαγωγές τέτοιων προϊόντων από τρίτες χώρες πληρούν, προκειμένου να διατεθούν στην κοινοτική αγορά, τις ίδιες προϋποθέσεις υγειονομικής προστασίας (κεφάλαιο ΙΙΙ).

23 Προς τούτο, το άρθρο 22 της εν λόγω οδηγίας, που περιέχεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ αυτής, προβλέπει ότι «οι προϋποθέσεις για τις εισαγωγές, από τρίτες χώρες, νωπού γάλακτος, θερμικά επεξεργασμένου γάλακτος και προϊόντων με βάση το γάλα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία πρέπει να είναι τουλάχιστον ισοδύναμες με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κεφάλαιο ΙΙ για την κοινοτική παραγωγή».

24 Όσον αφορά τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες, στις οποίες αναφέρονται στο άρθρο 22 της οδηγίας 92/46, το άρθρο 23 της οδηγίας αυτής προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Για να εξασφαλίζεται η ομοιόμορφη εφαρμογή του άρθρου 22, εφαρμόζονται οι διατάξεις των ακόλουθων παραγράφων.

2. Στην Κοινότητα μπορούν να εισάγονται μόνο γάλα ή προϊόντα με βάση το γάλα:

α) που προέρχονται από τρίτη χώρα που περιλαμβάνεται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί σύμφωνα με την παράγραφο 3, στοιχείο α·

β) που συνοδεύονται από υγειονομικό πιστοποιητικό, σύμφωνο προς υπόδειγμα που θα καταρτιστεί με τη διαδικασία του άρθρου 31, το οποίο υπογράφεται από την αρμόδια αρχή της χώρας εξαγωγής και το οποίο πιστοποιεί ότι το γάλα αυτό και τα προϊόντα αυτά με βάση το γάλα ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του κεφαλαίου ΙΙ, πληρούν τους τυχόν πρόσθετους όρους ή παρέχουν τις ισοδύναμες εγγυήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 και προέρχονται από εγκαταστάσεις που παρέχουν τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο παράρτημα Β.

3. Με τη διαδικασία του άρθρου 31 καταρτίζονται:

α) ένας προσωρινός κατάλογος τρίτων χωρών ή τμημάτων τρίτων χωρών που είναι σε θέση να παράσχουν στα κράτη μέλη και την Επιτροπή εγγυήσεις ισοδύναμες προς τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο κεφάλαιο ΙΙ καθώς και ο κατάλογος των εγκαταστάσεων για τις οποίες είναι σε θέση να παράσχουν τις εγγυήσεις αυτές.

Ο προσωρινός αυτός κατάλογος καταρτίζεται με βάση καταλόγους εγκαταστάσεων που εγκρίνονται και επιθεωρούνται από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, αφού προηγουμένως η Επιτροπή εξακριβώσει ότι τηρούν τις γενικές αρχές και τους κανόνες της παρούσας οδηγίας

(...)

4. Διενεργούνται επιτόπιοι έλεγχοι από πραγματογνώμονες της Επιτροπής και των κρατών μελών προκειμένου να εξακριβωθεί εάν οι εγγυήσεις που προσφέρουν οι τρίτες χώρες όσον αφορά τις προϋποθέσεις παραγωγής και εμπορίας μπορούν να θεωρούνται ισοδύναμες προς τις αντίστοιχες προϋποθέσεις που ισχύουν στην Κοινότητα.

(...)

5. Μέχρις ότου διοργανωθούν οι έλεγχοι της παραγράφου 4, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι εθνικές διατάξεις που ισχύουν σχετικά με την επιθεώρηση στις τρίτες χώρες, με την προϋπόθεση ότι οι παραλείψεις, όσον αφορά τους κανόνες υγιεινής, οι οποίες διαπιστώνονται κατά τις εν λόγω επιθεωρήσεις γνωστοποιούνται στη μόνιμη κτηνιατρική επιτροπή.

(...)»

25 Ο προσωρινός κατάλογος του άρθρου 23, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 92/46, που καταρτίστηκε με την απόφαση 94/70, η οποία ίσχυε κατά τον χρόνο των περιστατικών της κύριας δίκης, άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 1994. Δεν αμφισβητείται ότι οι Ολλανδικές Αντίλλες δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο αυτό.

Η εθνική ρύθμιση

26 Στις Κάτω Χώρες, το άρθρο 23 της οδηγίας 92/46 μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με το άρθρο 16 του Warenwetregeling zuivelbereiding (ρυθμίσεως περί γαλακτοκομικής παραγωγής που θεσπίστηκε δυνάμει του νόμου περί τροφίμων, *Staatscourant* 1994, αριθ. 243). Η ρύθμιση αυτή, που στηρίζεται στο άρθρο 4, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο γ', του Warenwetbesluit Zuivel (νομοθετικού διατάγματος περί των γαλακτοκομικών προϊόντων, θεσπισθέντος δυνάμει του νόμου περί τροφίμων) και στο άρθρο 19, πρώτο εδάφιο, του Landbouwwet (νόμου περί γεωργίας), άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1995.

27 Η οδηγία 94/70 μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με την περιεχόμενη στο άρθρο 16 του Warenwetregeling zuivelbereiding παραπομπή στον κατάλογο που θεσπίστηκε δυνάμει του άρθρου 23 της οδηγίας 92/46.

Επί του πρώτου ερωτήματος

28 Το πρώτο ερώτημα έχει δύο σκέλη.

29 Με το πρώτο σκέλος του ερωτήματος αυτού, το εθνικό δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν οι διατάξεις του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 92/46, που επιβάλλουν την τήρηση υγειονομικών κανόνων για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες προϊόντων με βάση το γάλα, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι έχουν εφαρμογή στη διάθεση εντός της κοινοτικής αγοράς τέτοιων προϊόντων που προέρχονται από ΥΧΕ, όπως είναι οι Ολλανδικές Αντίλλες.

30 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο πρώτο αυτό σκέλος, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως προκύπτει από την τέταρτη αιτιολογική της σκέψη, σκοπός της οδηγίας 92/46 είναι η θέσπιση, μεταξύ άλλων, για τα προϊόντα με βάση το γάλα, υγειονομικών κανόνων προς διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της δημόσιας υγείας.

31 Αυτός είναι ο σκοπός για την επίτευξη του οποίου η εν λόγω οδηγία αφορά τόσο την κοινοτική παραγωγή, για την οποία θεσπίζει, στο κεφάλαιό της ΙΙ, ειδικούς και λεπτομερείς υγειονομικούς κανόνες (άρθρα 3 έως 21), όσο και τις εισαγωγές στην Κοινότητα προϊόντων από τρίτες χώρες, εισαγωγές για τις οποίες απαιτεί, εκτός από την τήρηση των άλλων κανόνων που επιβάλλει στο κεφάλαιό της ΙΙΙ, να πληρούν, επιπλέον, υγειονομικές προϋποθέσεις τουλάχιστον ισοδύναμες προς εκείνες που προβλέπονται στο κεφάλαιο ΙΙ για την κοινοτική παραγωγή (άρθρα 22 έως 26).

32 Αυτή η απαίτηση ισοδυναμίας σημαίνει ότι η υγειονομική προστασία που επιδιώκει η οδηγία 92/46 δεν μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με την κοινοτική ή μη κοινοτική προέλευση των προϊόντων. Πράγματι, όπως προκύπτει από την όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας αυτής, τα προϊόντα τα οποία αφορά πρέπει να διασφαλίζουν το ίδιο επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας, ανεξαρτήτως του εάν προέρχονται από την Κοινότητα ή εισάγονται.

33 Από την εν γένει οικονομία της οδηγίας 92/46, όπως και από τη φύση των σκοπών δημόσιας υγείας που επιδιώκει, προκύπτει ότι οι διατάξεις που θεσπίζει έχουν εφαρμογή σε όλα τα προϊόντα τα οποία αφορά και τα οποία παράγονται ή διατίθενται στην αγορά εντός της Κοινότητας.

34 Επιπλέον, δεν αμφισβητείται ότι οι υγειονομικές προδιαγραφές που θεσπίζονται στο κεφάλαιο ΙΙ της οδηγίας 92/46 για την παραγωγή των κρατών μελών δεν έχουν εφαρμογή στην παραγωγή των ΥΧΕ.

35 Από τα προεκτεθέντα απορρέει ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 92/46 καλύπτουν όλα τα προϊόντα με βάση το γάλα που διατίθενται στην κοινοτική αγορά, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προέρχονται από ΥΧΕ, οπότε η έννοια των «εισαγωγών από τρίτες χώρες» πρέπει να ερμηνεύεται ως αφορώσα κάθε είσοδο τέτοιων προϊόντων στο κοινοτικό έδαφος.

36 Ωστόσο, η DADI, η Κυβέρνηση των Ολλανδικών Αντιλλών και η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζουν, αφενός, ότι η εγκαθίδρυση από τα άρθρα 131 έως 136 της Συνθήκης και από την απόφαση ΥΧΕ ενός ευνοϊκού για τις ΥΧΕ καθεστώτος καθιστά αδύνατη την εφαρμογή στο εμπόριο μεταξύ των ΥΧΕ και της Κοινότητας του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 92/46, που θεσπίζει κανόνες για τις εισαγωγές στην Κοινότητα από τρίτες χώρες. Επομένως, δεδομένου ότι οι ΥΧΕ δεν μπορούν να υπάγονται στο καθεστώς που θεσπίζει η οδηγία για τις τρίτες χώρες, θα πρέπει να τυγχάνουν της ίδιας μεταχειρίσεως με τα κράτη μέλη.

37 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι εισαγωγές στην Κοινότητα μπορούν να πραγματοποιούνται όχι μόνον από τις κατά κυριολεξία τρίτες χώρες, αλλά και από χώρες συνδεδεμένες με την Κοινότητα. Το ότι ένα προϊόν εισέρχεται στο κοινοτικό έδαφος προερχόμενο από ΥΧΕ, που, βάσει των άρθρων 227, παράγραφος 3, και 131 έως 136 της Συνθήκης, καθώς και βάσει της αποφάσεως ΥΧΕ, απολαύει ιδιαίτερου καθεστώτος συνδέσεως με την Κοινότητα, δεν μπορεί να μεταβάλει το γεγονός ότι η πράξη αυτή συνιστά εισαγωγή.

38 Πράγματι, το εμπόριο μεταξύ των ΥΧΕ και της Κοινότητας δεν μπορεί να διέπεται κατ' ανάγκην από καθεστώς ίδιο με εκείνο που διέπει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, στο μέτρο που, μολονότι η σύνδεση των ΥΧΕ με την Κοινότητα διέπεται από ιδιαίτερο καθεστώς, γεγονός παραμένει ότι πρόκειται για καθεστώς συνδέσεως, το οποίο, όπως δέχθηκε το Δικαστήριο με την απόφασή του της 22ας Απριλίου 1997, C-310/95, Road Air (Συλλογή 1997, σ. I-2229, σκέψη 40), πρέπει να υλοποιηθεί βάσει μιας δυναμικής και προοδευτικής διαδικασίας. Η ύπαρξη μιας τέτοιας διαδικασίας, η οποία δεν χαρακτηρίζεται από αυτοματισμό, συνεπάγεται μια θεμελιώδη διαφορά μεταξύ του καθεστώτος που διέπει το εμπόριο των ΥΧΕ με την Κοινότητα και εκείνου που θεσπίζει η Συνθήκη για το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Πράγματι, το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών συνίσταται σε πράξεις που διενεργούνται εντός του πλαισίου της εσωτερικής αγοράς, αντίθετα προς το εμπόριο μεταξύ των ΥΧΕ και της Κοινότητας, που διέπεται από το καθεστώς των εισαγωγών.

39 Προς στήριξη της απόψεώς τους ότι το κεφάλαιο III της οδηγίας 92/46 δεν έχει εφαρμογή στα προϊόντα με βάση το γάλα προελεύσεως ΥΧΕ, η DADI, η Κυβέρνηση των Ολλανδικών Αντιλλών και η Γαλλική Κυβέρνηση προβάλλουν δύο περαιτέρω επιχειρήματα που αντλούνται, αντιστοίχως, από τη νομική βάση της εν λόγω οδηγίας και από το κεκτημένο της συνδέσεως.

40 Πρώτον, όσον αφορά τη νομική βάση της οδηγίας 92/46, η DADI και η Κυβέρνηση των Ολλανδικών Αντιλλών, υποστηριζόμενες από τη Γαλλική Κυβέρνηση, διατείνονται ότι η εν λόγω οδηγία, που δεν στηρίζεται παρά μόνο στο άρθρο 43 της Συνθήκης, το οποίο περιέχεται στο τρίτο μέρος αυτής, δεν μπορεί να έχει εφαρμογή στις εισαγωγές από ΥΧΕ, δεδομένου ότι δεν κηρύχθηκε επίσης, λαμβανομένου υπόψη του ιδιαίτερου καθεστώτος συνδέσεως που προβλέπει το άρθρο 227, παράγραφος 3, της Συνθήκης, ρητά εφαρμοστέα στο εμπόριο με τις ΥΧΕ βάσει των άρθρων 131 έως 136 της Συνθήκης, τα οποία περιέχονται στο τέταρτο μέρος αυτής. Προς στήριξη του επιχειρήματος αυτού, επικαλούνται την απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 1992,

Γ-260/90, Μεπμαυ (Συλλογή 1992, σ. I-643, σκέψη 10), με την οποία το Δικαστήριο δέχθηκε ότι οι γενικές διατάξεις της Συνθήκης δεν έχουν, χωρίς να ορίζεται ρητώς, εφαρμογή στις ΥΧΕ.

41 Συναφώς, πρέπει, να τονιστεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 43 της Συνθήκης συνιστά την κατάλληλη νομική βάση για κάθε κανονιστική ρύθμιση αφορώσα την παραγωγή ή την εμπορία των γεωργικών προϊόντων που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ της Συνθήκης, η οποία συμβάλλει στην πραγματοποίηση ενός ή περισσοτέρων από τους στόχους της κοινής γεωργικής πολιτικής που εξαγγέλλονται στο άρθρο 39 της Συνθήκης (νυν άρθρο 33 ΕΚ). Συνεπώς, ακόμη κι αν οι ρυθμίσεις αυτές αφορούν ταυτοχρόνως στόχους της γεωργικής πολιτικής και άλλους στόχους, των οποίων η επιδίωξη στηρίζεται σε άλλες διατάξεις της Συνθήκης, η ύπαρξη των διατάξεων αυτών δεν μπορεί να αποτελέσει επιχείρημα υπέρ του περιορισμού του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 43 της Συνθήκης (βλ. αποφάσεις της 23ης Φεβρουαρίου 1988, 68/86, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 855, σκέψεις 14 και 16· της 16ης Νοεμβρίου 1989, C-131/87, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1989, σ. 3743, σκέψεις 10 και 11, και της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-280/93, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-4973, σκέψη 54).

42 Όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από την προαναφερθείσα απόφαση Leplat, πρέπει να τονιστεί ότι η οδηγία 92/46 δεν απαιτεί να τηρούν οι ΥΧΕ τους ίδιους υγειονομικούς κανόνες με εκείνους που προβλέπονται για την κοινοτική παραγωγή· απαιτεί απλώς, θεσπίζοντας άλλους ειδικούς κανόνες, να παρέχουν τα προϊόντα που εισάγονται στην Κοινότητα το ίδιο επίπεδο προστασίας με εκείνο που παρέχουν τα προϊόντα κοινοτικής προελεύσεως. Επομένως, η εν λόγω οδηγία δεν επεκτείνει στις ΥΧΕ την εφαρμογή των υγειονομικών κανόνων που έχουν θεσπιστεί για τα κράτη μέλη.

43 Κατά συνέπεια, για να διέπει η οδηγία 92/46 τις εισαγωγές στην Κοινότητα από τις ΥΧΕ, δεν είναι αναγκαίο να προβλέπει ρητά, δυνάμει του τετάρτου μέρους της Συνθήκης, ότι έχει εφαρμογή στις ΥΧΕ.

44 Δεύτερον, η Κυβέρνηση των Ολλανδικών Αντιλλών υποστηρίζει ότι οι υποχρεώσεις που υπέχει το Συμβούλιο από το άρθρο 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, περί τηρήσεως των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και των διαδοχικών αποφάσεων

σχετικά με τις ΥΧΕ, καθώς και από το άρθρο 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης, κατά το οποίο τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις ΥΧΕ το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις δυνάμει της Συνθήκης, σχηματίζουν ένα κεκτημένο της συνδέσεως, οπότε οι διατάξεις αυτές εμποδίζουν τα θεσμικά όργανα να εξομοιώνουν το καθεστώς που εφαρμόζεται στις ΥΧΕ με εκείνο που εφαρμόζεται στις τρίτες χώρες και να αναιρούν έτσι τα εν λόγω επιτευχθέντα αποτελέσματα.

45 Συναφώς, χωρίς να είναι αναγκαίο να προσδιοριστεί το περιεχόμενο των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στο Συμβούλιο συνεπεία των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων της συνδέσεως, αρκεί η διαπίστωση ότι, εν πάση περιπτώσει, η τήρηση των υποχρεώσεων αυτών δεν μπορεί να δικαιολογήσει την αυτόματη εξομοίωση του καθεστώτος που διέπει το εμπόριο μεταξύ των ΥΧΕ και της Κοινότητας με εκείνο που εγκαθιδρύει η Συνθήκη για το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Πράγματι, όπως έγινε δεκτό στη σκέψη 38 της παρούσας αποφάσεως, το καθεστώς αυτό δεν μπορεί να είναι σε όλες τις περιπτώσεις όμοιο με εκείνο που ισχύει μεταξύ των κρατών μελών.

46 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 92/46, που επιβάλλουν την τήρηση υγειονομικών κανόνων για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες προϊόντων με βάση το γάλα, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι έχουν εφαρμογή στη διάθεση εντός της κοινοτικής αγοράς τέτοιων προϊόντων που προέρχονται από ΥΧΕ, όπως είναι οι Ολλανδικές Αντίλλες.

47 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου ερωτήματος, το εθνικό δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν οι απαιτήσεις του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 92/46, ιδίως δε του άρθρου 23 αυτής, είναι έγκυρες υπό το φως των άρθρων 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης και 102 και 103 της αποφάσεως ΥΧΕ, εφόσον οι απαιτήσεις αυτές ισχύουν για τις εισαγωγές προϊόντων με βάση το γάλα που προέρχονται από ΥΧΕ, όπως είναι οι Ολλανδικές Αντίλλες.

48 Η DADI και η Κυβέρνηση των Ολλανδικών Αντιλλών αμφισβητούν το κύρος του κεφαλαίου ΙΙΙ της εν λόγω οδηγίας, ιδίως δε του άρθρου 23 αυτής, με την αιτιολογία ότι, εφόσον δεν αποδεικνύεται ότι υφίσταται οποιοσδήποτε κίνδυνος για τη δημόσια

υγεία, η εφαρμογή της στις εισαγωγές προϊόντων με βάση το γάλα που προέρχονται από ΥΧΕ συνιστά απαγόρευση των εν λόγω εισαγωγών και αυθαίρετη δυσμενή διάκριση σε βάρος τους ή συγκεκαλυμμένο περιορισμό του εμπορίου, που αντιβαίνει προς το άρθρο 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης και το άρθρο 102 της αποφάσεως ΥΧΕ. Εντεύθεν συνάγεται ότι το κεφάλαιο ΙΙΙ της οδηγίας 92/46 είναι άκυρο, οπότε στις εισαγωγές αυτές θα έπρεπε να εφαρμόζεται το κεφάλαιο ΙΙ της οδηγίας αυτής.

49 Η DADI και η Κυβέρνηση των Ολλανδικών Αντιλλών ισχυρίζονται επίσης ότι η εφαρμογή στις εισαγωγές από τις ΥΧΕ προϋποθέσεων διαφορετικών από εκείνες του κεφαλαίου ΙΙ της οδηγίας 92/46, εν προκειμένω δε των προϋποθέσεων του κεφαλαίου ΙΙΙ και, ιδίως, του άρθρου 23 αυτής, βαίνει πέραν του μέτρου που είναι αναγκαίο για την προστασία της δημόσιας υγείας και ότι, επομένως, είναι αντίθετη προς την αρχή της αναλογικότητας που απορρέει από το άρθρο 103, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ.

50 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι, εφόσον εφαρμόζονται στις ΥΧΕ, οι απαιτήσεις του άρθρου 23 της οδηγίας 92/46 συνεπάγονται, ενόψει του άρθρου 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης και του άρθρου 102 της αποφάσεως ΥΧΕ, περιορισμούς των εισαγωγών στην Κοινότητα.

51 Ωστόσο, ούτε το άρθρο 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης, που παραπέμπει σιωπηρά στο άρθρο 36 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 30 ΕΚ) ούτε το άρθρο 102 της αποφάσεως ΥΧΕ, που πρέπει να ερμηνευθεί σε συνδυασμό με το άρθρο 103, παράγραφος 1, αυτής, εμποδίζουν την εφαρμογή των απαγορεύσεων ή περιορισμών των εισαγωγών που δικαιολογούνται από λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας.

52 Προκειμένου να διαπιστωθεί αν μια διάταξη του κοινοτικού δικαίου δικαιολογείται από λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας, πρέπει να εξακριβωθεί αν τα μέσα που χρησιμοποιεί είναι κατάλληλα για την πραγματοποίηση του επιδιωκομένου σκοπού και δεν βαίνουν πέραν του αναγκαίου για την επίτευξή του μέτρου.

53 Συναφώς, δεν αμφισβητήθηκε η αναλογικότητα των υγειονομικής φύσεως απαιτήσεων και του καθεστώτος που έχει εγκαθιδρύσει το κεφάλαιο ΙΙ της οδηγίας 92/46 για το εμπόριο στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς. Πράγματι, το καθεστώς αυτό εγγυάται στο κράτος μέλος προορισμού ότι η αρχή που είναι αρμόδια για την επιθεώρηση και τον έλεγχο τόσο των εγκαταστάσεων όσο και των προϊόντων στο κράτος μέλος προελεύσεως εκπλήρωσε πράγματι τα καθήκοντά της σύμφωνα με την οδηγία.

54 Λαμβανομένου υπόψη του σκοπού του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 92/46, που έγκειται, όπως προκύπτει από την όγδοη αιτιολογική της σκέψη, στην απαίτηση να παρέχουν τα εισαγόμενα στην Κοινότητα προϊόντα εγγυήσεις προστασίας της δημόσιας υγείας ισοδύναμες με εκείνες που παρέχει η κοινοτική παραγωγή, τα μέσα που θέτει σε εφαρμογή το εν λόγω κεφάλαιο, ιδίως δε το άρθρο 23, ήτοι η εγγραφή σε κατάλογο των χωρών που εξάγουν προς την Κοινότητα και η απαίτηση υγειονομικού πιστοποιητικού υπογεγραμμένου από την αρμόδια αρχή της χώρας εξαγωγής, το οποίο βεβαιώνει ότι τα προϊόντα με βάση το γάλα πληρούν τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου ΙΙ της εν λόγω οδηγίας, είναι κατάλληλα για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

55 Η απαίτηση να παρέχουν τα εισαγόμενα στην Κοινότητα προϊόντα εγγυήσεις προστασίας της δημόσιας υγείας ισοδύναμες με τις παρεχόμενες από την κοινοτική παραγωγή δεν υπερβαίνει ούτε τα όρια που συνεπάγεται η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας. Πράγματι, δεν μπορεί να γίνει δεκτό, χωρίς τη διενέργεια οποιουδήποτε ελέγχου, ότι η νομοθετική και η υγειονομική κατάσταση σε τρίτη χώρα, η οποία μπορεί να είναι επίσης μια ΥΧΕ που εξάγει προς την Κοινότητα, επιτρέπει στην αρμόδια αρχή να παρέχει, όσον αφορά την προστασία της δημόσιας υγείας, εγγυήσεις ισοδύναμες με εκείνες που παρέχει η αρμόδια αρχή κράτους μέλους.

56 Επομένως, στο δεύτερο σκέλος του πρώτου ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι από την εξέταση των απαιτήσεων του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 92/46, ιδίως δε του άρθρου 23 αυτής, δεν προέκυψαν, ενόψει του άρθρου 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης και των άρθρων 102 και 103 της αποφάσεως ΥΧΕ, στοιχεία θίγοντα το κύρος του κεφαλαίου αυτού.

57 Η DADI υποστηρίζει, επιπλέον, ότι το κεφάλαιο ΙΙΙ της εν λόγω οδηγίας αντιβαίνει προς τα άρθρα 2, 4 και 5 της συμφωνίας για την εφαρμογή των υγειονομικών και

φυτοϋγειονομικών μέτρων, που συνιστά το παράρτημα 1 Α της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

58 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι, μολονότι το πρόβλημα αυτό τέθηκε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, το δικαστήριο αυτό δεν υπέβαλε κανένα ερώτημα σχετικό με το κύρος του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας υπό το φως των προαναφερθεισών διατάξεων της συμφωνίας για την εφαρμογή των υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων. Επομένως, παρέλκει η εξέταση του κύρους του εν λόγω κεφαλαίου υπό το φως της συμφωνίας αυτής.

Επί του δευτέρου και του τρίτου ερωτήματος

59 Με το δεύτερο και το τρίτο ερώτημά του, που πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το εθνικό δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αφενός, αν το άρθρο 23 της οδηγίας 92/46 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι έχει εφαρμογή στις εισαγωγές από τις ΥΧΕ, ακόμη κι όταν το καθεστώς που προβλέπει η οδηγία αυτή για το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών δεν έχει, πράγματι, τεθεί προηγουμένως σε εφαρμογή ούτε έχουν καταρτιστεί, σύμφωνα με τη μέθοδο που προβλέπει η εν λόγω διάταξη, οι κατάλογοι των χωρών εξαγωγής και των εγκεκριμένων εγκαταστάσεων και, αφετέρου, αν η απόφαση 94/70 είναι έγκυρη.

60 Όσον αφορά, πρώτον, τη θέση προηγουμένως σε εφαρμογή του καθεστώτος του κεφαλαίου ΙΙ της οδηγίας 92/46, η DADI και η Κυβέρνηση των Ολλανδικών Αντιλλών υποστηρίζουν ότι η οδηγία 92/47/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 1992, για τους όρους χορήγησης προσωρινών και περιορισμένων παρεκκλίσεων από τους ειδικούς κοινοτικούς υγειονομικούς κανόνες για την παραγωγή και την εμπορία γάλακτος και προϊόντων με βάση το γάλα (ΕΕ L 268, σ. 33), που εκδόθηκε την ίδια ημέρα με την οδηγία 92/46, προέβλεψε μια περίοδο παρεκκλίσεως για την τήρηση των απαιτήσεων της οδηγίας 92/46 εκ μέρους των κοινοτικών εγκαταστάσεων, με αποτέλεσμα την απαλλαγή τους από την υποχρέωση εφαρμογής του καθεστώτος που προβλέπεται στο κεφάλαιο ΙΙ της οδηγίας αυτής μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1998. Εντεύθεν συνάγεται ότι, για όσο χρόνο το καθεστώς αυτό δεν έχει πράγματι τεθεί σε εφαρμογή στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, ούτε το άρθρο 23 της οδηγίας 92/46 έχει εφαρμογή στις εισαγωγές από τις ΥΧΕ.

61 Συναφώς, πρέπει, καταρχάς, να τονιστεί ότι η οδηγία 92/47, μολονότι καθιερώνει για ορισμένες κοινοτικές εγκαταστάσεις ένα καθεστώς προσωρινών και περιορισμένων παρεκκλίσεων από την τήρηση των ειδικών κανόνων που θεσπίζει η οδηγία 92/46, συγχρόνως απαιτεί, όπως προκύπτει από την τέταρτη αιτιολογική της σκέψη, να μη θίξει το εν λόγω καθεστώς την υπαγωγή όλων των εργασιών παραγωγής και εμπορίας στους κανόνες υγιεινής της οδηγίας 92/46.

62 Ακολούθως, πρέπει να υπομνηστεί ότι η διαπιστωθείσα στη σκέψη 31 της παρούσας αποφάσεως διαφορά μεταξύ του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 92/46, που περιέχει τους κανόνες που εφαρμόζονται στις εισαγωγές στην Κοινότητα, και του κεφαλαίου ΙΙ, που περιέχει τους κανόνες που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, έχει ως συνέπεια να περιορίζεται η εφαρμογή κάθε κεφαλαίου, αντιστοίχως, στις εμπορικές συναλλαγές τις οποίες αυτό αφορά. Εντεύθεν συνάγεται ότι, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της εν λόγω οδηγίας, η εφαρμογή του κεφαλαίου ΙΙΙ και, ιδίως, του άρθρου 23 αυτής δεν μπορεί να εξαρτάται από τη θέση προηγουμένως σε εφαρμογή του προβλεπομένου στο κεφάλαιο ΙΙ καθεστώτος, που διέπει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

63 Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 54 της παρούσας αποφάσεως, σκοπός του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 92/46 είναι να διασφαλιστεί ότι τα προϊόντα με βάση το γάλα που εισάγονται στην Κοινότητα πληρούν, όσον αφορά τη δημόσια υγεία, προϋποθέσεις τουλάχιστον ισοδύναμες με τις προβλεπόμενες στο κεφάλαιο ΙΙ για την κοινοτική παραγωγή, ούτε από την οδηγία 92/47 ούτε από το άρθρο 23 της οδηγίας 92/46 προκύπτει ότι η εφαρμογή του καθεστώτος που αφορά τις εισαγωγές στην Κοινότητα εξαρτάται από τη θέση προηγουμένως σε εφαρμογή του καθεστώτος που διέπει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

64 Η DADI και η Κυβέρνηση των Ολλανδικών Αντιλλών αμφισβητούν, δεύτερον, ότι το άρθρο 23 της οδηγίας 92/46 μπορεί να έχει εφαρμογή στις εισαγωγές από τις ΥΧΕ, στην περίπτωση που δεν έχουν προηγουμένως θεσπιστεί, σύμφωνα με τη μέθοδο που προβλέπει η διάταξη αυτή, τα μέτρα τα οποία προϋποθέτει η εφαρμογή της. Προβάλλουν δύο σειρές επιχειρημάτων. Αφενός, υποστηρίζουν ότι δεν καταρτίστηκαν τα έγγραφα που προβλέπει το άρθρο 23 της οδηγίας και, ιδίως, ο κατάλογος των τρίτων χωρών, ο κατάλογος των εγκεκριμένων εγκαταστάσεων και το υπόδειγμα υγειονομικού πιστοποιητικού που πρέπει να συνοδεύει τα προϊόντα ούτε διενεργήθηκαν από τους κοινοτικούς πραγματογνώμονες οι λοιπές αναγκαίες πράξεις, όπως η προηγούμενη επιθεώρηση των εγκαταστάσεων των τρίτων χωρών. Αφετέ-

ρου, διατείνονται ότι, μολονότι η απόφαση 94/70 περιέχει κατάλογο των τρίτων χωρών, ο κατάλογος αυτός δεν καταρτίστηκε εγκύρως, δεδομένου ότι, αντίθετα προς τις απαιτήσεις του άρθρου 23, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας, δεν θεσπίστηκε βάσει των καταλόγων των εγκαταστάσεων που εγκρίθηκαν και επιθεωρήθηκαν από τις αρμόδιες αρχές, αλλά βάσει ενός καταλόγου που αφορούσε άλλα προϊόντα, ήτοι του καταλόγου που καταρτίστηκε με την απόφαση 79/542/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1979, περί καταρτίσεως ενός πίνακα τρίτων χωρών από τις οποίες τα κράτη μέλη επιτρέπουν την εισαγωγή ζώων του βοείου και χοιρείου είδους και νωπών κρεάτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/025, σ. 135). Εντεύθεν συνάγεται ότι, για όσο χρόνο τα μέτρα αυτά δεν έχουν ούτε υλοποιηθεί ούτε θεσπιστεί εγκύρως, η εφαρμογή του άρθρου 23 θα πρέπει να αναστέλλεται.

65 Πρέπει να υπομνηστεί ότι το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 92/46 επιβάλλει, επί ποινή απαγορεύσεως κάθε εισαγωγής στην Κοινότητα, οι χώρες που εξάγουν προϊόντα με βάση το γάλα να είναι εγγεγραμμένες στον προσωρινό κατάλογο που προβλέπεται στο ίδιο άρθρο 23, παράγραφος 3, στοιχείο α', καθώς και να συνοδεύονται τα εισαγόμενα προϊόντα από υγειονομικό πιστοποιητικό, σύμφωνο προς υπόδειγμα που πρέπει να καταρτίζεται και να υπογράφεται από την αρμόδια αρχή της χώρας εξαγωγής. Επιπλέον, το άρθρο 23, παράγραφος 3, στοιχείο α', δεύτερο εδάφιο, προβλέπει τη μέθοδο με την οποία πρέπει να καταρτίζεται ο κατάλογος των τρίτων χωρών εξαγωγής και αναφέρει ότι ο κατάλογος αυτός πρέπει να καταρτίζεται βάσει των καταλόγων των εγκαταστάσεων που εγκρίνονται και επιθεωρούνται από τις αρμόδιες αρχές.

66 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, βέβαια, ο προσωρινός κατάλογος των τρίτων χωρών θεσπίστηκε με την απόφαση 94/70, πλην όμως δεν καταρτίστηκε βάσει των καταλόγων των εγκαταστάσεων παραγωγής γάλακτος ή προϊόντων με βάση το γάλα που είχαν εγκριθεί και επιθεωρηθεί από τις αρμόδιες αρχές. Όπως υποστηρίζουν η DADI και η Κυβέρνηση των Ολλανδικών Αντιλλών, από το κείμενο της αποφάσεως 94/70, ιδίως δε από την τρίτη αιτιολογική της σκέψη, προκύπτει ότι ο εν λόγω κατάλογος καταρτίστηκε βάσει εκείνου που είχε προσαρτηθεί ως παράρτημα στην απόφαση 79/542 και, επομένως, βάσει καταλόγου καταρτισθέντος για άλλα προϊόντα.

67 Προς δικαιολόγηση της μεθόδου που επέλεξε, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο κατάλογος των τρίτων χωρών εξαγωγής που καταρτίστηκε βάσει του καταλόγου των εγκαταστάσεων που εγκρίθηκαν και επιθεωρήθηκαν από τις αρμόδιες αρχές είναι ήσσονος σημασίας και αποτελεί απλώς μέσο συμπληρωματικού ελέγχου, ενώ θεμε-

λιώδη σημασία έχουν οι εγγυήσεις που παρέχονται από το νομοθετικό σύστημα και το σύστημα ελέγχου εκ μέρους των εν λόγω αρχών των τρίτων χωρών εξαγωγής. Κατά την Επιτροπή, η χρήση του καταλόγου των τρίτων χωρών που είχε προσαρτηθεί ως παράρτημα στην απόφαση 79/542 καθιστούσε δυνατό να διασφαλιστεί ότι οι χώρες αυτές παρείχαν τέτοιες εγγυήσεις, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με τις νομικής φύσεως απαιτήσεις που αφορούν το γάλα και τα προϊόντα με βάση το γάλα.

68 Ως απάντηση στην επιχειρηματολογία αυτή, πρέπει καταρχάς να τονιστεί ότι το άρθρο 23, παράγραφος 3, στοιχείο α', δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 92/46 δεν προβλέπει δυνατότητα καταρτίσεως του καταλόγου των τρίτων χωρών με διαφορετική μέθοδο από εκείνη που έγκειται στην κατάρτιση του καταλόγου αυτού βάσει των εγκαταστάσεων που έχουν εγκριθεί και επιθεωρηθεί από τις αρμόδιες αρχές. Επομένως, η Επιτροπή δεν μπορεί να ακολουθήσει διαφορετική μέθοδο από εκείνη που αναφέρει η οδηγία.

69 Ακολούθως, η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από το άρθρο 23, παράγραφος 4, της οδηγίας 92/46, που απαιτεί να διενεργούν οι πραγματογνώμονες της Επιτροπής και των κρατών μελών επιτόπιους ελέγχους, προκειμένου να εξακριβώνεται αν οι εγγυήσεις που παρέχουν οι τρίτες χώρες είναι ισοδύναμες με εκείνες που προβλέπονται για την κοινοτική παραγωγή.

70 Τέλος, πρέπει να προστεθεί ότι, μολονότι είναι αληθές ότι ο κατάλογος των τρίτων χωρών που έχει προσαρτηθεί ως παράρτημα στην απόφαση 79/542 μπορεί να παράσχει εγγυήσεις όσον αφορά τα ζώα του βοείου και του χοιρείου είδους, η χρήση του καταλόγου αυτού δεν μπορεί να διασφαλίσει την προστασία της δημόσιας υγείας όσον αφορά άλλα προϊόντα, όπως είναι το γάλα και τα προϊόντα με βάση το γάλα, για τα οποία το άρθρο 23, παράγραφος 4, της οδηγίας απαιτεί τη διενέργεια επιτόπιων επιθεωρήσεων στις εγκαταστάσεις των τρίτων χωρών. Όμως, δεν αμφισβητείται ότι ο κατάλογος των τρίτων χωρών που έχει προσαρτηθεί ως παράρτημα στην απόφαση 79/542 δεν καταρτίστηκε βάσει ελέγχων διενεργηθέντων σε εγκαταστάσεις παραγωγής γάλακτος ή προϊόντων με βάση το γάλα.

71 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, λαμβανομένου υπόψη ότι η Επιτροπή δεν εφάρμοσε τη μέθοδο που προβλέπει η οδηγία 92/46 για την κατάρτιση του καταλόγου των τρίτων χωρών που αναφέρεται στο άρθρο της 23, παράγραφος 3, στοιχείο α', η απόφαση 94/70 δεν εκδόθηκε εγκύρως.

72 Η Επιτροπή υποστηρίζει, επίσης, ότι αναγκάστηκε να χρησιμοποιήσει την απόφαση 79/542 λόγω της μεγάλης χρονικής διάρκειας των ελέγχων και της περιπλοκότητας των εξακριβώσεων στις οποίες όφειλε να προβεί για να βεβαιωθεί, όπως απαιτεί το άρθρο 23, παράγραφος 3, στοιχείο α', δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 92/46, ότι οι εγκαταστάσεις αυτές τηρούν τις αρχές και τους γενικούς κανόνες της οδηγίας αυτής. Συναφώς, διατείνεται ότι ήταν πρακτικώς αδύνατη η διοργάνωση, πριν από την έναρξη ισχύος της εν λόγω οδηγίας, επιθεωρήσεων σε όλες τις οικείες χώρες και ότι, κατά συνέπεια, η χρήση του καταλόγου που προσαρτήθηκε ως παράρτημα στην απόφαση 79/542 κατέστη αναγκαία προκειμένου να τεθεί ταχέως σε εφαρμογή ένα μεταβατικό σύστημα, το οποίο, παρά τον ελλιπή χαρακτήρα του, ήταν ικανό να επιτύχει πλήρως τον επιδιωκόμενο από την οδηγία σκοπό προστασίας της δημόσιας υγείας.

73 Όσον αφορά τη διαπίστωση της ακυρότητας της αποφάσεως 94/70, πρέπει να τονιστεί ότι, συναφώς, είναι άνευ σημασίας οι φερόμενες πρακτικές δυσχέρειες που θα έπρεπε να υπερνικήσει η Επιτροπή και οι οποίες οφείλονταν στη μεγάλη χρονική διάρκεια των διαδικασιών ελέγχου και στην περιπλοκότητα των εξακριβώσεων που όφειλε να διενεργήσει (βλ. απόφαση της 10ης Μαρτίου 1992, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-38/90 και C-151/90, Lomas κ.λπ., Συλλογή 1992, σ. I-1781, σκέψη 21). Πράγματι, τέτοιες πρακτικές δυσχέρειες δεν μπορούν να απαλλάξουν την Επιτροπή από την υποχρέωση εφαρμογής των δεσμευτικών διατάξεων του κοινοτικού δικαίου.

74 Όσον αφορά την ανάγκη χρήσεως του καταλόγου που προσαρτήθηκε ως παράρτημα στην απόφαση 79/542, προκειμένου να εγκαθιδρυθεί ένα μεταβατικό σύστημα, με σκοπό την επίτευξη του επιδιωκομένου από την οδηγία 92/46 σκοπού προστασίας της δημόσιας υγείας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τούτο δεν ήταν αναγκαίο, δεδομένου ότι η ίδια η οδηγία εγκαθίδρυσε ένα τέτοιο μεταβατικό σύστημα.

75 Πράγματι, το άρθρο 23, παράγραφος 5, της οδηγίας 92/46 προβλέπει, σύμφωνα με τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική της σκέψη και για να ληφθούν υπόψη οι προθεσμίες που απαιτούνται για τη θέση σε εφαρμογή της κοινοτικής επιθεωρήσεως, τη διατήρηση σε ισχύ, προσωρινά, των εθνικών κανόνων ελέγχου έναντι των τρίτων χωρών. Επιπλέον, μολονότι το άρθρο 25 της ίδιας οδηγίας επιβάλλει, με την παράγραφό του 1, μεταξύ των προϋποθέσεων εισαγωγής των γαλακτοκομικών προϊόντων στην Κοινότητα, να καταρτίζεται το πιστοποιητικό που εκδίδουν οι αρμόδιες αρχές της τρίτης χώρας και το οποίο πρέπει να συνοδεύει τα προϊόντα αυτά σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 31 της οδηγίας, το ίδιο άρθρο προβλέπει, στην παράγραφό

του 2, ότι, «μέχρις ότου καθοριστούν οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι εθνικοί κανόνες που ισχύουν για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες για τις οποίες δεν έχουν θεσπιστεί κοινοτικές απαιτήσεις, υπό την προϋπόθεση ότι οι κανόνες αυτοί δεν είναι ευνοϊκότεροι από τους κανόνες του κεφαλαίου ΙΙ».

76 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι, μολονότι αυτές δεν αναφέρονται ρητά στην κατάρτιση του καταλόγου των τρίτων χωρών, επιβεβαιώνουν, παρά ταύτα, τη βούληση του κοινοτικού νομοθέτη να διασφαλίζονται οι έλεγχοι αυτοί, για όσο χρόνο δεν υφίστανται κοινοτικά μέτρα ελέγχου των εισαγωγών των γαλακτοκομικών προϊόντων, από τα κράτη μέλη, δυνάμει των εθνικών διατάξεων που εφαρμόζονται στον τομέα της επιθεωρήσεως, υπό την προϋπόθεση ότι οι διατάξεις αυτές τηρούν τον σκοπό προστασίας της δημόσιας υγείας, όπως ορίζεται για την κοινοτική παραγωγή στο κεφάλαιο ΙΙ της οδηγίας 92/46.

77 Απ' όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 23 της οδηγίας 92/46 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι έχει εφαρμογή στις εισαγωγές από ΥΧΕ, ακόμη κι όταν το καθεστώς που προβλέπει η οδηγία αυτή για το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών δεν έχει προηγουμένως πράγματι τεθεί σε εφαρμογή ούτε έχουν καταρτιστεί, σύμφωνα με τη μέθοδο που προβλέπει η εν λόγω διάταξη, οι κατάλογοι των χωρών εξαγωγής και των εγκεκριμένων εγκαταστάσεων· δεδομένου ότι οι κατάλογοι αυτοί δεν καταρτίστηκαν εγκύρως, σύμφωνα με τη μέθοδο που προβλέπει η εν λόγω διάταξη, η απόφαση 94/70 είναι άκυρη.

Επί των δικαστικών εξόδων

78 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ολλανδική και η Γαλλική Κυβέρνηση, καθώς και το Συμβούλιο και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 15ης Ιανουαρίου 1997 το College van Beroep voor het Bedrijfsleven, αποφαίνεται:

1) **Οι διατάξεις του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 92/46/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 1992, για τη θέσπιση των υγειονομικών κανόνων για την παραγωγή και την εμπορία νωπού γάλακτος, θερμικά επεξεργασμένου γάλακτος και προϊόντων με βάση το γάλα, που επιβάλλουν την τήρηση υγειονομικών κανόνων για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες προϊόντων με βάση το γάλα, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι έχουν εφαρμογή στη διάθεση εντός της κοινοτικής αγοράς τέτοιων προϊόντων που προέρχονται από υπερπόντιες χώρες και εδάφη, όπως είναι οι Ολλανδικές Αντίλλες.**

2) **Από την εξέταση των απαιτήσεων του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 92/46, ιδίως δε του άρθρου 23 αυτής, δεν προέκυψαν, ενόψει του άρθρου 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 183, παράγραφος 1, ΕΚ) και των άρθρων 102 και 103 της αποφάσεως 91/482/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, στοιχεία θίγοντα το κύρος του κεφαλαίου αυτού.**

3) **Το άρθρο 23 της οδηγίας 92/46 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι έχει εφαρμογή στις εισαγωγές από υπερπόντιες χώρες και εδάφη, ακόμη κι όταν το καθεστώς που προβλέπει η οδηγία αυτή για το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών δεν έχει προηγουμένως πράγματι τεθεί σε εφαρμογή ούτε έχουν καταρτιστεί, σύμφωνα με τη μέθοδο που προβλέπει η εν λόγω διάταξη, οι κατάλογοι των χωρών εξαγωγής και των εγκεκριμένων εγκαταστάσεων·**

δεδομένου ότι οι κατάλογοι αυτοί δεν καταρτίστηκαν εγκύρως, σύμφωνα με τη μέθοδο που προβλέπει η εν λόγω διάταξη, η απόφαση 94/70/ΕΚ της Επιτροπής, της 31ης Ιανουαρίου 1994, για τον καθορισμό προσωρινού καταλόγου τρίτων χωρών από τις οποίες τα κράτη μέλη επιτρέπουν τις εισαγωγές ανεπεξέργαστου γάλακτος, γάλακτος το οποίο έχει υποβληθεί σε θερμική επεξεργασία και προϊόντων με βάση το γάλα, είναι άκυρη.

Rodríguez Iglesias	Kapteyn	Moitinho de Almeida
Gulmann	Murray	Edward
Ragnemalm	Sevón	Wathelet

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 21 Σεπτεμβρίου 1999.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias